

**резимеа од одбранети докторски и
магистерски тези**

**КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА
СТРУКТУРАТА НА АМЕРИКАНСКИОТ И
НА МАКЕДОНСКИОТ ЗНАКОВЕН ЈАЗИК**

Александра КАРОВСКА–РИСТОВСКА

Филозофски факултет
Институт за дефектологија
Скопје, Р. Македонија

Примено: 25. 12. 2013
Прифатено: 27. 12. 2013

Александра Каровска–Ристовска, магистер во областа специјална едукација и рехабилитација, ја одбрани својата докторска дисертација на 9 мај 2014 година на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, пред комисијата во состав: проф. д-р Зора Јачова, проф. д-р Јасмина Ковачевиќ, проф. д-р Људмил Спасов, проф. д-р Горан Ајдински, проф. д-р Даниела Димитрова-Радојичиќ.

Резиме

Македонскиот знаковен јазик е природен јазик со кој се служи заедницата на глуви лица на Република Македонија. Оваа докторска дисертација беше насочена кон анализа на одликите на македонскиот знаковен јазик, пред сè од аспект на фонологијата, морфологијата и синтаксата, како и кон компарација на македонскиот и на американскиот знаковен јазик во сите овие области. Вилијам Стоук, е првиот кој почнал со истражување на американскиот знаковен јазик. Во 60-тите години од минатиот век тој ја поставил основата на лингвистичките истражувања на знаковните јазици. Анализата на знаците од македонскиот знаковен јазик е направена според параметрите на Стоук: локација, облик на рака и движење.

Адреса за кореспонденција:
Александра КАРОВСКА–РИСТОВСКА
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје
Филозофски факултет,
Институт за дефектологија
Бул. Гоце Делчев 9А Скопје, РМ
Е-пошта: aleksandrak@fzf.ukim.edu.mk

**abstract from defended doctoral
and post-graduate theses**

**COMPARATIVE ANALYSIS OF THE
STRUCTURE OF THE AMERICAN AND
MACEDONIAN SIGN LANGUAGE**

Aleksandra KAROVSKA RISTOVSKA

Faculty of Philosophy
Institute of Special Education and
Rehabilitation, Skopje, R. Macedonia

Received: 25.12.2013
Accepted: 27.12.2013

Aleksandra Karovska Ristovska, M.A. in special education and rehabilitation sciences, defended her doctoral thesis on 9 of March 2014 at the Institute of Special Education and Rehabilitation, Faculty of Philosophy, University “Ss. Cyril and Methodius”- Skopje in front of the commission composed of: Prof. Zora Jachova, PhD; Prof. Jasmina Kovachevikj, PhD; Prof. Ljudmil Spasov, PhD; Prof. Goran Ajdinski, PhD; Prof. Daniela Dimitrova Radojicikj, PhD.

Abstract

The Macedonian Sign Language is a natural language, used by the community of Deaf in the Republic of Macedonia. This doctoral paper aimed towards the analyses of the characteristics of the Macedonian Sign Language: its phonology, morphology and syntax as well as towards the comparison of the Macedonian and the American Sign Language. William Stokoe was the first one who in the 1960's started the research of the American Sign Language. He set the base of the linguistic research in sign languages. The analysis of the signs in the Macedonian Sign Language was made according Stokoe's parameters: location, hand shape and movement.

Corresponding Address:
Aleksandra KAROVSKA RISTOVSKA
University “Ss. Cyril and Methodius”- Skopje
Faculty of Philosophy, Institute of Special Education and
Rehabilitation
Blvd. Goce Delchev 9A Skopje, RM
E-mail: aleksandrak@fzf.ukim.edu.mk

Лексикостатистичката анализа покажа дека МЗЈ и АЗЈ припаѓаат на различна јазична фамилија. И покрај тоа, тие споделуваат некои иконични знаци, чие присуство може да е резултат на феноменот на лексичко позајмување. Фонолошки, во АЗЈ и МЗЈ, доколку настане промена во една од категориите на Стоук, се менува значењето на зборот. Немануелните сигнали што во знаковните јазици имаат својство на граматички маркери, се идентични во АЗЈ и во МЗЈ. И во АЗЈ и во МЗЈ, идентично е продуцирањето на знаците сложеници, како и начинот на продуцирање на множински форми. Согласувањето на глаголите се изведува на идентичен начин во АЗЈ и МЗЈ. Истражувањето покажа дека најчестиот редослед на зборови во АЗЈ и во МЗЈ е СПО-распоредот (субјект-предикат-објект), додека поретко се сретнуваат СОП-распоредот и ОПС-распоредот. Прашалните реченици и негативните реченици се изведуваат идентично во АЗЈ и во МЗЈ.

За да се стандардизира МЗЈ, потребно е да помине четири фази: селекција, кодификација, елаборација и пренесување. Потребно е промовирање на МЗЈ преку масовните медиуми, дополнување и изменување на Законот за употреба на знаковниот јазик, зголемување на бројот на лиценцирани толкувачи, зголемување на бројката на диференцирани реченици, издавање прирачници, спроведување компаративни лингвистички студии, како и вклучување на глуви лица во процесот на донесување одлуки.

Клучни зборови: американски знаковен јазик, македонски знаковен јазик, иконичност, лексикостатистика, СПО-распоред, стандардизација.

Lexicostatistics showed that MSL and ASL belong to a different language family. Beside this fact, they share some iconic signs, whose presence can be attributed to the phenomena of lexical borrowings. Phonologically, in ASL and MSL, if we make a change of one of Stokoe's categories, the meaning of the word changes as well. Non-manual signs which are grammatical markers in sign languages are identical in ASL and MSL. The production of compounds and the production of plural forms are identical in both sign languages. The inflection of verbs is also identical. The research showed that the most common order of words in ASL and MSL is the SVO order (subject-verb-object), while the SOV and OVS order can seldom be met. Questions and negative sentences are produced identically in ASL and MSL.

In order to be standardized, the Macedonian Sign Language must pass 4 phases: selection, codification, elaboration and dissemination. It is necessary to promote MSL through mass media; to change the law for use of sign languages; increase the number of licensed sign language interpreters; increase the number of differentiated vocabularies; publication of manuals; implementation of comparative linguistic studies as well as involvement of the deaf persons in the decision making process.

Keywords: American Sign Language, Macedonian Sign Language, iconicity, lexicostatistics, SVO-order, standardization